

Eğitim Yönetimi Süreç Odaklamasında Kamu Politikası Modelleri

Halil Saygı

MEB Eğitim Yöneticisi

saygihalil83@gmail.com, ORCID:0000-0002-9344-3841

Yurdaer Tezcan

MEB Eğitim Yöneticisi

yurdaer-tezcan@hotmail.com, ORCID:0009-0005-0630-8449

Erdem Büyükkarakurt

MEB Eğitim Yöneticisi

erdembkk42@gmail.com, ORCID:0009-0007-2423-0389

Fettah Olukcu

MEB Eğitim Yöneticisi

olukcufettah@gmail.com, ORCID:0000-0002-6790-6355

Özet

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikasının çıktıları kamu politikalarına ilişkin olarak alınan kararların uygulanmasından sonra ortaya çıkan somut değişiklikler ve üretilen hizmetlerdir. Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikası sonuçları ile çıktıları birbirinden farklı şeylerdir. Kamu politikası sonuçları dendiğinde, kamu yönetimi tarafından uygulanan veya uygulamamayı tercihmesinden ortaya çıkan ve toplum için amaçlanan veya amaçlanmayan sonuçlar kastedilmektedir. Eğitim yönetimi süreç odaklamasında politika talepleri, toplumda bir problem veya ihtiyaç ortaya çıktığı zaman, siyasi sistem içinde ve kamu yönetiminde, kamu politikası oluşturan karar vericiler üzerinde diğer sivil veya resmi kişi veya grupların talep veya istekleridir. Demokratik ülkelerde toplumu oluşturan kişi, grup ve diğer sivil toplum örgütleri kamu politikası açısından karar vericiler üzerinde etki yaparlar. Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikasının özellikle formüle edilmesi ve uygulanması ile ilgili kamu görevlileri tarafından kamu politikası faaliyetlerine yön vermek ve içeriğini düzenlemek için verilen kararlardır. Bunlar ülkenin bütününe ilgilendiren geniş kapsamlı kararlar olabileceği gibi daha dar kapsamlı, toplumun

belirli kesimini ilgilendiren kararlar da olabilir. Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikası için analistler ve politika yapımcılar farklı modeller kullanmaktadırlar. Bazı araştırmacılar modellerin kullanılmasının, genellikle politika yapmayı basitleştirdiğini ifade etmekte, modellerin gerçek dünyanın basitleştirilmiş temsilleri olduğunu ve durumları düzenlemek ve yorumlamak ve spesifik seçeneklerin sonuçlarını tahmin etmede ve açıklamada yardım etmek için kullanıldığını ileri sürmektedir. Diğer bazı araştırmacılar ise, politika modellerinin kamu politikası ile ilgili unsurların kavramsallaştırılmasında, anlaşılmasında ve çerçevesinin net bir şekilde oturtulmasında vazgeçilmez unsurlar olarak görülmesi gerektiğini belirtmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Kamu Politikası, Kamu Politikası Modelleri

Public Policy Models in Education Management Process Focusing

Abstract

The outcomes of public policy in education management process focusing are the concrete changes that occur after the implementation of the decisions taken regarding public policies and the services produced. The results of public policy and the outcomes of educational management process focusing are different from each other. When public policy consequences are mentioned, they mean the consequences that arise from the fact that the public administration chooses to implement or not, and that are intended or not intended for society. Policy demands in educational management process focusing are the demands or requests of other civil or official persons or groups within the political system and in public administration, decision makers who create public policy, when a problem or need arises in society. Individuals, groups and other non-governmental organizations that make up society in democratic countries exert influence on decision-makers in terms of public policy. Education management are decisions made by public officials related to the formulation and implementation of public policy, especially in process focusing, to direct public policy activities and regulate their content. These may be wide-ranging decisions that concern the whole of the country, or they may also be narrower-ranging decisions that concern a certain segment of society. Analysts and policy makers use different models for public policy in education management process focusing. Some researchers state that the use of models often simplifies policy making, suggesting that models are simplified representations of the real world and are used to organize and interpret situations and help predict and explain the consequences of specific options. Some other researchers state that policy models should be considered as indispensable elements in conceptualizing, understanding and clearly establishing the framework of elements related to public policy.

Key Words: Education Management, Public Policy, Public Policy Models

Giriş

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikasının çıktıları kamu politikalarına ilişkin olarak alınan kararların uygulanmasından sonra ortaya çıkan somut değişiklikler ve üretilen

Eğitim Yönetimi Süreç Odaklamasında Kamu Politikası Modelleri

hizmetlerdir (Çevik & Demirci, 2012, s. 15).

Başka bir deyişle, izlenen kamu politikası sonucunda gerçekten yapılan şeylerdir. Örneğin, bir öğretim programı değişikliğinden sonra bu programa göre öğrenim gören ve mezun olan öğrenciler politika çıktısı olarak değerlendirilebilir.

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikası sonuçları ile çıktıları birbirinden farklı şeylerdir. Kamu politikası sonuçları dendiğinde, kamu yönetimi tarafından uygulanan veya uygulamamayı tercihmesinden ortaya çıkan ve toplum için amaçlanan veya amaçlanmayan sonuçlar kastedilmektedir (Çevik & Demirci, 2012, s. 15).

Diğer bir ifadeyle, yukarıdaki örnekten hareketle öğretim programı değerışikliğinden sonra mezun olan öğrencilerin toplumda meydana getirdiği değerşiklikler politika sonuçları olarak değerlendirilebilir (Dye, 2002, s. 44).

Örneğin, “Öğretim programlarında yapılan bir değerşiklik toplumda ne gibi değerışimlere neden oldu? Bu değerşiklikler uluslararası sınavlarda Türkiye'nin sıralamasını değerıştirdi mi?” gibi sorular politika sonuçları ile ilgilidir (Dye, 2002, s. 44).

Politika sonuçları olumlu ya da olumsuz olabilir. İzlenen bir politika her zaman olumlu sonuç vermeyebilir. Çok iyi formüle edilmiş bir politika beklenmeyen bazı durumların ortaya çıkmasıyla olumsuz sonuçlar doğurabilir (Hansen, 2008, s. 45).

Eğitim Yönetimi Süreç Odaklamasında Kamu Politikasının Genel Çerçevesi

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında politika talepleri, toplumda bir problem veya ihtiyaç ortaya çıktığı zaman, siyasi sistem içinde ve kamu yönetiminde, kamu politikası oluşturan karar vericiler üzerinde diğer sivil veya resmi kişi veya grupların talep veya istekleridir (Dye, 2002, s. 45).

Demokratik ülkelerde toplumu oluşturan kişi, grup ve diğer sivil toplum örgütleri kamu politikası açısından karar vericiler üzerinde etki yaparlar (Çevik & Demirci, 2012, s. 14).

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikası ile ilgili karar sürecinde veya kamu politikası oluşturma sürecinde doğrudan veya dolaylı olarak katkısı olan seçmenler, baskı grupları, bürokratlar, siyasi partiler, hükümet ve parlamento kamu politikasında rol oynayan aktörlerdir

(Hansen, 2008, s. 48).

Demokrasi ile yönetilmeyen ülkelere bu aktörler arasında askerler de kamu politikasında rol oynayanlar arasında sayılabilir. Demokratik ülkelerde toplumdan çıkansesler kamu politikalarının oluşumunda karar vericiler üzerine etki yaparlar. Hükümetler ise bu seslere duyarsız kalmazlar (Çevik & Demirci, 2012, s. 15).

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikasının özellikle formüle edilmesi ve uygulanması ile ilgili kamu görevlileri tarafından kamu politikası faaliyetlerine yön vermek ve içeriğini düzenlemek için verilen kararlardır (Akgül & Kaptı, 2010, s. 67).

Bunlar ülkenin bütününe ilgilendiren geniş kapsamlı kararlar olabileceği gibi daha dar kapsamlı, toplumun belirli kesimini ilgilendiren kararlar da olabilir. Politika kararları günlük alınan rutin kararlardan farklıdır. Yasa çıkarmak, yönetmelik hazırlamak veya belirli talimatlar için alınan kararlar politika kararlarına örnek verilebilir (Çevik & Demirci, 2012, s. 14).

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikası söylemleri kamu politikası ile ilgili resmi yazı, söylem ve görüşlerdir (Dye, 2002, s. 49).

Hükümetin veya kamu kuruluşlarının amaç ve hedeflerine işaret eden kamu görevlilerinin konuşmaları ve söylemleri, mahkeme kararları, meclis tarafından çıkarılan yasalar, yürütmenin çıkardığı yönetmelik, yönerge ve genelgeler politika metin ve söylemlerine birer örnek olarak gösterilebilir (Hansen, 2008, s. 49).

EĞİTİM YÖNETİMİNDE KAMU POLİTİKASI MODELLERİ

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikası için analistler ve politika yapımcılar farklı modeller kullanmaktadırlar (Akgül & Kaptı, 2010, s. 69).

Matshikwe (2004) modellerin kullanılmasının, genellikle politika yapmayı basitleştirdiğini ifade etmekte, modellerin gerçek dünyanın basitleştirilmiş temsilleri olduğunu ve durumları düzenlemek ve yorumlamak ve spesifik seçeneklerin sonuçlarını tahmin etmede ve açıklamada yardım etmek için kullanıldığını ileri sürmektedir (s. 37).

Çevik ve Demirci (2012) politika modellerinin kamu politikası ile ilgili unsurların

Eğitim Yönetimi Süreç Odaklamasında Kamu Politikası Modelleri

kavramsallaştırılmasında, anlaşılmasında ve çerçevesinin net bir şekilde oturtulmasında vazgeçilmez unsurlar olarak görülmesi gerektiğini belirtmektedir (s. 59).

Politika yapmada kullanılacak modeli seçmede birçok etken bulunmaktadır. Kamu politikası analistlerinin becerilerine göre farklı modeller birlikte ve/veya amaca uygun bir şekilde kullanılabilir. Sadece bir modele ve bir teoriye sınırlı kalarak kamu politikası analizi yapmak isabetli olmayabilir. Çünkü en uygun kavramlar, sınıflandırmalar, teoriler ve modeller kullanılarak kamu politikalarının esnek bir mekanizma içerisinde isabetle terkip edilmesi mümkün görülmektedir (Akgül & Kaptı, 2010, s. 71).

Anderson'dan aktaran Çevik ve Demirci (2012) kamu politikasında kullanılan modellerin en iyisi veya en kötüsü şeklinde bir ayrım agitmenin doğru olmadığını, politika analistlerinin tecrübesine ve modelleri etkin/etkili kullanabilmesine göre farklı modellerin birlikte ve/veya amaca uygun bir şekilde kullanılabileceğini söylemektedir (s. 74).

Dye (2002)'dan aktaran Çevik ve Demirci (2012) de politika modellerinin kullanım amaçlarını şu şekilde açıklamaktadır (s. 73):

- 1.Siyaset ve kamu politikası ile ilgili görüş ve düşüncelerin netleştirilmesi ve basitleştirilmesi,
- 2.Politik problemlerin önemli boyutlarının tespit edilmesi,
- 3.Siyasal yaşamın gereklilikleri üzerine odaklanarak kamu politikası sürecindeki aktörlerin birbirleri arasındaki iletişimlerine yardım etmesi,
- 4.Neyin önemli veya neyin önemli olmadığını tavsiye ederek bir kamu politikasının daha iyi anlaşılması için ortaya konan çabalara yön verilmesi,
- 5.Kamu politikasına yönelik bazı tekliflerin sunulması ve bu tekliflerin sonuçlarının tahmin edilmesi.

Cloete ve Wissink (2000) de politika yönetimi ve analizleri ile böyle analizler için modellerin iki geniş kategoriye ayrıldığını belirtmektedir. Bunlar (s. 30);

1. Politika yapma sürecini analiz etmek için uygun olanlar,
2. Bir politikanın içeriğini analiz etme, sonuçlarının etkileri ve muhtemel sonuçları için uygun olanlar.

Politika yapma sürecini analiz etmek için uygun olan modelleri genel olarak aşağıdaki gibi gruplandırmak mümkündür. Bunlar, grup modeli, kurumsal model, elit (seçkinler) modeli, işlevsel (fonksiyonel) modeli ve sistem modeli (Çevik & Demirci 2012, s. 75).

1. Grup Modeli

Grup modeline göre her grup, kendi değerlerine, inançlarına, çıkarlarına göre kamu politikalarını yönlendirmeye çalışır. Dolayısıyla kamu politikası analizi, bu grupların amaçlarının neler olduğunun net bir şekilde ortaya çıkartılması ile yapılabilir (Akgül & Kaptı, 2010, s. 77).

Bu modele göre her bir grubun üzerinde çalışılan kamu politikasındaki rollerinin araştırılması önemlidir. Sadece grup mücadelesine odaklanmak ve kamu politikalarını sadece grup perspektifinden anlamaya çalışmak siyasal sistemdeki diğer unsurları yok saymak anlamına gelir. Grup özellikleri dışındaki unsurların göz ardı edilmesi kamu politikalarının yanlış anlaşılmasına neden olabilir (Akgül & Kaptı, 2010, s. 78).

Çevik ve Demirci (2012,), grup modeli yaklaşımının, kamu politikalarının her zaman grup mücadelelerinin bir sonucu olarak geliştirilebildiğini savunmaktadır (s. 76).

Matshikwe (2004) de grup modelinde politikaya ilişkin olarak grupların çıkarları arasında uzlaşma olduğunu söylemektedir. O, bu modelin kamu politikasının sonucunun gruplar arası mücadelede bir dengeye ulaşıldığının temsili olduğunu ve dahası politika yapımcıların çıkar gruplarının taleplerine duyarlı olduğunu varsayar (s. 39).

2.Kurumsal Model

Kurumsal model kamu politikasının kamu kurumlarının bir ürünü olduğu anlayışı üzerine yapılanmıştır. Hükümetlerin geleneksel organizasyonlarına odaklanır. Büro ve bölümlerin düzenlemelerini ve görevlerini açıklar (Akgül & Kaptı, 2010, s. 87).

Bu modelin savunucuları, kamu politikalarının hükümet tarafından meşrulaştırıldığını ve hükümet politikalarının toplumun tüm üyeleri için geçerli olduğunu, devlet kurumlarının yapısının politika sonuçları üzerinde önemli bir etkiye sahip olabileceğini iddia etmektedirler (Matshikwe 2004, 39).

Kurumsal yaklaşım, genelde idari kurumların ve onlar arasındaki ilişkilerin daha biçimsel ve yasal yönlerini tanımlamakla ilgilenir. Bu açıdan bir kamu politikası analiz yapılırken bu politikanın uygulanmasından sorumlu ilgili kurumların yapısal ve yasal incelemeleri ayrı bir önem kazanmaktadır (Dye, 2002, s. 56).

Bu model, Anayasal hükümleri, idari ve ortak hukuku ve yargı kararlarını dikkate alır. Bunlar araştırmacılara birçok ipucu vermekte ve gerçekçi bir analiz için önemli katkılar sağlamaktadır. Ancak tek başına kurumsal analiz kamu politikalarının incelenmesinde yeterli olmayabilir (Dye, 2002, s. 56).

Politika sürecinde kurumlar denilince parlamento, hükümet, bakanlıklar, mahkemeler, belediyeler ve buna benzer kurumlar anlaşılmalıdır (Çevik & Demirci 2012, s. 77).

Kraft ve Furlong'dan aktaran Çevik ve Demirci (2012) de kurumsal modelin, özellikle hükümetlerin yapısal olarak nasıl örgütlendiklerine, yasal güçlerine ve karar verme süreci için geliştirdikleri kurallara odaklandıklarını söylemektedir. Dolayısıyla hükümetler yapısal duruşlarına ve geliştirdikleri kuralların gücüne göre kamu politikalarına yön verebilmektedir (s. 77).

Bu modele göre kamu politikası sürecinde ve analizinde kurumlar arası ilişkiler biçim yönünden ve yasal yönlerden değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Kamu politikaları süreç içerisinde kurumların duruşlarına ve bunların sonuçlarına göre şekillenmektedir (Cooper vd., 1998).

Dye (2002) da üzerinde çalışılan kamu politikalarının kamu kurumları tarafından belirlenip uygulandığını ve yürütüldüğünü söylemektedir. Bu açıdan bakıldığında kurumsal düzenlemeler ve

işlemler kamu politikası analizine doğrudan etki eden unsurlar olarak değerlendirilmelidir (s. 21).

3.Elit (Seçkinler) Modeli

Çok az gelişmiş toplumlardan en gelişmiş ve güçlü toplumlara kadar bütün toplumlarda iki sınıf insandan söz etmek mümkündür. Bunlar, yönetenler ve yönetilenlerdir.

Yönetenler daima az sayıda olurlar ve bütün siyasal ve yönetsel işlevi yerine getirirler. Gücü tekellerine alırlar ve gücün kendilerine getirdiği avantajdan yararlanırlar. Buna karşılık, diğer kesim olan yönetilenler çok fazla sayıda olanlardır ve yönetenler tarafından yasal ya da kısmen yasal olmayan ve az çok keyfi ve şiddete dayanan bir usulde yönlendirilip kontrol edilirler (Çevik & Demirci 2012, s. 78).

Bu yaklaşım, siyasal sistem içerisinde yönetici elit grubun kamu politikalarını nasıl etkilediği ve yönlendirdiği üzerinde durmaktadır. Öyle ki seçkin yöneticilerin kendilerine göre olan değerleri, tercihleri ve düşünceleri doğrudan kamu politikalarının sürecine şekil verebilmektedir (Çevik, 1998).

Elit (seçkinler) modeli, "Küçük elit bir grup politika kararlarından sorumludur ve bu grup yanlış bilgilendirilmiş kamuoyunu (kitleleri) yönetir." varsayımına dayanmaktadır. Elit tarafından alınan politika kararları geniş nüfusa doğru yayılır ve bürokrasi tarafından yürütülür (Matshikwe 2004, s. 38).

Mills'den aktaran Çevik ve Demirci (2012)'ye göre demokrasilerde de demokratik elitizm (seçkincilik) görülebilmektedir. Gerçekten siyasal partilerin veya sivil toplum örgütlerinin üst yönetiminde bulunanların seçimle de gelse genelde aynı kişiler olması zamanla belki de demokratik bir seçkin grubun ortaya çıkabileceği anlayışını verebilmektedir.

Kamu politikaları bu elit yöneticiler tarafından tespit edilir ve uygulanır. Halkın gereksinimleri yerine bu egemen kitlenin istekleri ve menfaatleri ön plana çıkmaktadır. Türkiye'de bu daha da belirgin bir şekilde görülmektedir (Akgül & Kaptı, 2010, s. 89).

Demokratik yaklaşımı tam olarak benimsememiş siyasi parti yöneticilerinin değişmesi çok uzun zaman almaktadır. Dolayısıyla elit modele göre bu seçkin grubun amaçları ve hedefleri belirlenerek

kamu politikası analizi yapılmaktadır (Akgül & Kaptı, 2010, s. 91).

3.İşlevsel (Fonksiyon) Modeli

Bu modelin amacı, kamu politikasını belli aşamalara ayırıp analiz etmektir. Aslında böyle bir ayırım, uygulama aşamasında çok da açık değildir. Buna rağmen analiz etmek amacıyla kamu politikasını bazı rasyonel bölümlere ayırarak daha anlaşılır hale getirmektedir (Hansen, 2008, s. 56).

İşlevsel modelin temel amaçlarından bir tanesi aşamaları anlaşılabilir hale getirerek kamu politikasının en gerçekçi analizinin yapılmasını sağlamaktır. Bu aşamalar değişikyazarlarca farklı şekillerde ele alınsa da genel olarak aşağıdaki gibi gruplanabilir (Çevik & Demirci 2012, s. 80):

- 1.Problemlerin tespiti: İstekler hükümeti harekete geçirmek için ortaya konur ve hem halkın hem de yönetimin gündemine gelir.
- 2.Kamu politikasının amaçlarının formüle edilmesi: Tartışma için gündem oluşturulur ve sorunun çözümü için program amaçlarının geliştirilmesi sağlanır.
- 3.Kamu politikalarının meşruiyetini gerçekleştirme: Bu amacın seçilmesi, bunun için siyasal desteğin kurulması ve bunun yasa olarak kabul edilmesi
- 4.Kamu politikalarını uygulama: Bürokrasiyi örgütleme, hizmetler ve ödemeleri üretme ve sunmak.
- 5.Kamu politikalarının değerlendirilmesi: Programların çalışılması, hükümet programlarının çıktılarının rapor edilmesi. Toplumdaki hedef olan ve hedefolmayan programların etkilerinin değerlendirilmesi. Değişiklik ve düzeltmelerin önerilmesi.

Oldukça sistematik adımlardan oluşan kamu politikası süreç modelinin en önemli zayıf noktalarından birisi adımlar arası geçişlerde çevresel değişkenlerin etkisi ve siyasetin politikaları şekillendirici etkisinin göz ardı etmesidir. Hâlbuki kamu politikası süreç analiziaslında bir siyasal

faaliyetler serisi olarak değerlendirilmelidir (Çevik & Demirci 2012, s. 81).

4.Sistem Modeli

Sistem modeli, genel ve basit düzeyde politika süreçlerini betimlemeye yardımcı olur ve genellikle önemli alt sistemleri ve süreçleri tanımlar (Matshikwe 2004, s. 39).

Bu yaklaşımda siyasal sistem, çevresiyle beraber bir bütün olarak düşünülmektedir. Bu anlamda kamu politikası, siyasal sistemin çevresinden ortaya çıkan ve isteklere verdiği karşılık olarak görülmektedir (Akgül & Kaptı, 2010, s. 104).

Bu model, siyasal sistem tarafından çıkar gruplarının ihtiyaçlarına ve taleplerine cevap vermeye odaklanan David Easton'un girdi-çıktı modeli olarak bilinen modeli ile yakından ilişkilidir (Akgül & Kaptı, 2010, s. 107).

Ona göre sistem, bir toplumda o toplumu birbirine bağlayan, idari kararları alan ve toplumsal değerleri koruyan, karşılıklı ilişkilerde bulunan kurum ve çalışanların bir uzlaşmasıdır. Sistem modelinde kamu politikası taleplerinin birçok paydaştan (stakeholder) gelebildiği değerlendirilmelidir (Akgül & Kaptı, 2010, s. 111).

Buna göre bireyler ve/veya gruplar taleplerini farklı kanallarda ve ortamlarda dile getirebilmektedir. Sistem modeli perspektifinden bu bireylerin ve grupların neler yapabileceği öngörülmeli ve spesifik kamu politikalarındaki muhtemel duruşları tespit edilemeye çalışılmalıdır (Akgül & Kaptı, 2010, s. 119).

Sonuç

Eğitim yönetimi süreç odaklamasında kamu politikası için analistler ve politika yapımcılar farklı modeller kullanmaktadırlar.

Politika yapmada kullanılacak modeli seçmede birçok etken bulunmaktadır. Kamu politikası analistlerinin becerilerine göre farklı modeller birlikte ve/veya amaca uygun bir şekilde

kullanılabilir.

Sadece bir modele ve bir teoriye sınırlı kalarak kamu politikasıanalizi yapmak isabetli olmayabilir. Çünkü en uygun kavramlar, sınıflandırmalar, teoriler ve modeller kullanılarak kamu politikalarının esnek bir mekanizma içerisinde isabetleterkip edilmesi mümkün görölmektedir.

Politika yapma sürecini analiz etmek için uygun olan modelleri genel olarak aşğıdaki gibi gruplandırmak mümkündür.

Grup modeline göre her grup, kendi değerlerine, inançlarına, çıkarlarına göre kamu politikalarını yönlendirmeye çalışırlar. Dolayısıyla kamu politikası analizi, bu grupların amaçlarının neler olduğunun net bir şekilde ortaya çıkartılması ile yapılabilir.

Bu modele göre her bir grubun üzerinde çalışılan kamu politikasındaki rollerinin araştırılması önemlidir. Sadece grup mücadelesine odaklanmak ve kamu politikalarını sadece grup perspektifinden anlamaya çalışmak siyasal sistemdeki diğer unsurları yok saymak anlamına gelir. Grup özellikleri dışındaki unsurların göz ardı edilmesi kamu politikalarının yanlış anlaşılmasına neden olabilir.

Kurumsal model kamu politikasının kamu kurumlarının bir ürünü olduğu anlayışı üzerine yapılanmıştır. Hükümetlerin geleneksel organizasyonlarına odaklanır. Büro ve bölümlerin düzenlemelerini ve görevlerini açıklar.

Bu modelin savunucuları, kamu politikalarının hükümet tarafından meşrulaştırıldığını ve hükümet politikalarının toplumun tüm üyeleri için geçerli olduğunu, devlet kurumlarının yapısının politika sonuçları üzerinde önemli bir etkiye sahip olabileceğini iddia etmektedirler.

Çok az gelişmiş toplumlardan en gelişmiş ve güçlü toplumlara kadar bütün toplumlarda iki sınıf insandan söz etmek mümkündür. Bunlar, yönetenler ve yönetilenler. Yönetenler daima az sayıda olurlar ve bütün siyasal ve yönetsel işlevi yerine getirirler. Gücü tekellerine alırlar ve gücün kendilerine getirdiğı avantajdan yararlanırlar.

Buna karşılık, diğer kesim olan yönetilenler çok fazla sayıda olanlardır ve yönetenler tarafından yasal ya da kısmen yasal olmayan ve az çok keyfi ve şiddete dayanan bir usulde yönlendirilip kontrol edilirler.

İşlevsel modelin amacı, kamu politikasını belli aşamalara ayırıp analiz etmektir. Aslında böyle bir ayırım, uygulama aşamasında çok da açık değildir. Buna rağmen analiz etmek amacıyla kamu

politikasını bazı rasyonel bölümlere ayırarak daha anlaşılır hale getirmektedir. İşlevsel modelin temel amaçlarından bir tanesi aşamaları anlaşılabilir hale getirerek kamu politikasının en gerçekçi analizinin yapılmasını sağlamaktır.

Sistem modeli, genel ve basit düzeyde politika süreçlerini betimlemeye yardımcı olur ve genellikle önemli alt sistemleri ve süreçleri tanımlar. Sistem modelinde kamu politikası taleplerinin birçok paydaştan gelebildiği değerlendirilmelidir.

Buna göre bireyler ve/veya gruplar taleplerini farklı kanallarda ve ortamlarda dile getirebilmektedir. Sistem modeli perspektifinden bu bireylerin ve grupların neler yapabileceği öngörülmesi ve spesifik kamu politikalarındaki muhtemel duruşları tespit edilemeye çalışılmalıdır.

Kaynakça

Akgül, A. & Kaptı, A. (2010). Türkiye'nin uyuşturucu ile mücadele politikası: Politika süreç analizi. S. S. Özeren ve O. Demir (Ed). Yerelden küresel sınır aşan suçlar içinde (s. 75-99). Ankara: Polis Akademisi.

Balcı, A. (2015). Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler (11. Baskı) Ankara: Pegem A.

Ball, S. J. (1994). Education reform: A critical and post-structural approach. Buckingham: Open University.

Ceyhan, Y. & Çağlayan, M. U. (1997). Bilgi teknolojileri Türkiye için nasıl bir gelecek hazırlamakta? Ankara: Türkiye İş Bankası.

Çelik, A. (2016). Eğitimde düşünce kuruluşları ve etkileri. İstanbul Ticaret Odası Stratejik Araştırmalar Merkezi. <http://www.kto.org.tr/d/file/dusunce-kuruluslari-ve-kto-sam---ahmet-celik.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Çevik, H. H. (1998). Kamu politikaları analizi çalışmaları üzerine Türkiye açısından bir değerlendirme. TODAİE Amme Dergisi, 31(2), 103-112.

Dye, T. R. (2002). Understanding public policy (Tenth edition). New Jersey:Upper Sadle River, Prentice-Hall.

Easton, D. (1953) The political system. An inquiry into the state of political science, New York: Alfred A. Knopf.

Gökçe, B.,1990. Türkiye koşullarında yeni bir üniversite nasıl kurulmalı? Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği, Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözümler içinde (s. 91-108). İstanbul: Cem.

Hansen, W. (2008). 80. Yıl Uluslararası eğitim formu: Eğitim hakkı ve gelecek perspektifleri. G. Özdemir (Ed.). TED, Ankara.

Harman, G. (1984) Conceptual and theoretical issues. in J.R. Hough (ed.) Educational Policy: An International Survey, London: Croom Helm.

Kuş, E. (2003). Nicel-nitel araştırma teknikleri: Sosyal bilimlerde araştırma teknikleri nicel mi? Nitel mi? Ankara: Anı.

OECD. (2017). Education at a Glance. <http://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/EAG2017CN-Turkey-Turkish.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Önür, H. (2013). Toplumsal eşitsizliklerin yeniden üretilmesinde eğitimin rolü: Afyonkarahisar Fen Lisesi ve Atatürk Lisesi örneği. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Sunar, S. (2018). Kalite arttırmaya yönelik politikalar. Eğitim Değerlendirme Raporu 2017. Ankara: TEDMEM.

Werner, J. & Wegrich, K. (2007), Theories of the policy cycle, In Frank Fisher, Gerald J. Miller & Mara S. Sidney (Eds.). Handbook of public policy analysis: Theory, politics, and methods, (pp. 43-62). Harrisburg Middletown: CRC.